

Versie: 8 december 2019

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

Tijdschriftartikel: Afscheid zonder tranen

Wie in de geschiedenis van de RTM duikt, komt soms onverwachts pareltjes tegen. Zo ook onderstaand verslag van de laatste rit van Spijkenisse naar Hellevoetsluis en een ‘tunnelvisie’. Beide artikelen zijn van onbekende redacteurs, en zijn integraal overgenomen uit het dagblad ‘Het Vrije Volk’ van dinsdag 15 februari 1966 . Inclusief tussenkoppen, volzinnen en enkele eventuele schrijf-, stijl-, tik- of zetfouten.

Afscheid zonder tranen

H’sluis, maandag 14.48 uur: tram knarst en is historie !

(Van een onzer verslaggevers)

De Rotterdamse Tramwegmaatschappij heeft nu werkelijk met het railverkeer gebroken. Gistermiddag te 14.17 uur sleurde de trekker M 1806 Bergeend vier rijtuigen met tien betalende passagiers en een aanzienlijke stoet genodigden-voor-de-laatste-rit Spijkenisse uit en toen 31 minuten later te Hellevoetsluis de remmen knarsten, was alles voorbij. Bussen ijn van nu af aan troef bij de RTM – en naar men mag hopen ook bij haar uitgebreide clientèle.

Het afscheid van de tram is geen droeve zaak geworden – de gedragingen van enkele hardnekkige railvrienden buiten beschouwing gelaten. En daar men bij de maatschappij plotseling oog heeft gekregen voor de waarde van public relations, zijn wij in staat u een uitgebreid verslag te doen van de buiten kijf historische gebeurtenissen.

Zo er van de laatste gang een logboek was aangelegd, zou dat er ongeveer als volgt hebben uitgezien:

14 uur: Op het Spijkernisser stationnetje: tramvrienden fotograferen de Bergeend en zijn gevolg van alle kanten. Ook RTM-directeur dr. H.J. van Zuylen heeft een toestel bij zich, maar daar hij het te druk heeft met het ontvangen van gasten, blijft het voorlopig opgeborgen in een blauwe boodschappentas. Bij de gasten: alle burgemeester van Voorne en Putten (op die van Oostvoorne en Den Briel na), mr. J.P.A van Ballegoijen de Jong, chef van het exploitatiedistrict Zuidwest van de Spoorwegen (NS bezitten 80 procent van de RTM aandelen !) en hoofdinspecteur J.J. Oster van de Rijksverkeersinspectie. In de ongehoord vieze sneeuwslik baggeren ook vele journalisten, beroepsfotografen en –filmers rond.

Machiniste A den Tuinder uit Hellevoetsluis (38 jaar, 21 dienstjaren) en conducteur L.M. van Driel (ook uit Hellevoetsluis, 56 jaar, 34 dienstjaren, juist bevorderd tot controleur) maken zich gereed voor het beulswerk.

14.17: vertrek uit Spijkenisse. Drie minuten te laat omdat op de bus uit Rotterdam moest worden gewacht.

14.23: aankomst te Biert. Gelieve naar links te kijken. Mejuffrouw Treurniet, onderwijzeres en bekend geitenfokster, treurt wel. Daarvan getuigen voor haar woonboerderijtje een halfstok gehesen vlag en twee borden: Waarom bushalte voor Briert vergeten ? en Hulde aan alle machinisten en conducteurs ! Leve de tram !!! Te Biert stapte een oude dame uit. Als de tram verder gaat, staan in het besneeuwde landschap twee mensen te zwaaien.

14.28: Zuidland. Een paar jeugdige schreeuwertjes. Voor de rest hangt hier alleen was aan de lijn.

14.32: In het gastenrijtuig doet burgemeester Blik van Spijkenisse zich kennen als een grage prater. Als burgemeester en voorzitter van de Eilandengemeenschap, zegt hij, heb ik kritiek gehad op de RTM. Maar als commissaris van de maatschappij keek ik in de keuken en kreeg ik de overtuiging, dat men zal proberen er iets beters van te maken. Hem wordt voor de voeten geworpen, dat dit wel een beetje een doodoener is.

14.34: aankomst te Ruigendijk. De belangstelling is hier, zoals bijna overal, nihil. Waar zijn nu al die lieden, die in het verleden zo fel protesteerden ?' vraagt men zich af. Door de rijtuigruiten turend ontwaart de passagier slechts besneeuwde velden, hier en daar gebroken door frisgroene stronken boerenkool.

14.38: aankomst te Oudendoorn.

14.45: en te Nieuwenhoorn. Hier hangt de vlag halfstok.

14.48: machinist Den Tuinder trekt de remmen voorgoed aan. Op het perron heffen enkele, voor het merendeel jeugdige tramvrienden een protestsong aan: We willen de tram, weg met de bus. Het gezang mislukt op een erbarmelijke wijze. Niemand wil luisteren. De genodigden wenden zich van de tram af met een snelheid of het trouwe vervoermiddel plotseling besmet is en spoeden zich volgens programma naar de gereedstaande bus. Zoals gebruikelijk heeft de RTM ook deze wagen een naam gegeven: Zeemeermin. Hetgeen een van de genodigden doet opmerken: "Die Bergeend, dat was een canard, maar die bus, dat is een illusie .."

Hetgeen te somber is gedacht, want chauffeur M.C. de Smidt brengt de Meermin in een kwartier (14.55–15.10) veilig te Vierpolders en geeft zijn passagiers daarmee een voorproefje op de nieuwe lijndienst Hellevoetsluis–Vierpolders–Brielle. Onderweg is de smalle bochtige Achterdijk het toneel van een aantal spectaculaire ontmoetingen met tegenliggers. Iedereen komt er eerlijk voor uit, dat hij op brokken zit te wachten maar alles gaat goed.

Verkeershoofdinspecteur Oster zegt: Deze weg bezorgt mij pijn. En straks ook die draai de Groene Kruisweg op. Hij heeft gelijk. De bussen krijgen het moeilijk op deze lijn. Maar dat kan Vierpolders niet deren. Daar is men blij. Dr. Van Zuylen ziet rood van inspanning bij het planten van de haltepaal.

Aan de bus wordt een bord gehangen: Weg is de tram. Vierpolders toch gered door de RTM. Burgemeester Bosch overhandigt chauffeur De Smidt een fruitschaal. Zijn collega's die vandaag Vierpolders aandoen, krijgen een zelfde attentie.

Eenmaal op de Groene Kruisweg loopt alles op rolletjes. De RTM-gasten rijden de route van de lijndienst naar Rockanje en drinken in Casablanca een glas op de toekomst van het busvervoer. En zoals dat behoort: na afloop van het afscheidsfeest laten zij zich rijden. Per Meermin gaat het terug naar Spijkenisse.

- / -

Dit jaar beslissing 'lokale' tunnel Spijkenisse-H'vliet

(Van een onzer verslaggevers)

Waarschijnlijk nog dit jaar valt de beslissing over de bouw van een tunnel onder de Oude Maas in het verlengde van de Ruwaert van Puttenweg te Spijkenisse. Deze tunnel zal deel uitmaken van de lokale verbinding tussen Spijkenisse en Hoogvliet. Het werk zou in vijf jaar gereed kunnen zijn. In de nabijheid komt een tunnel voor de metro naar Spijkenisse (Hellevoetsluis). Het Spijkenisser metrostation wordt gebouwd bij de Ruwaert van Puttenweg. Aansluitend zal een nieuw autobussenstation worden aangelegd. Het huidige RTM-station zal zeker nog tien jaar dienstdoen en krijgt daarom een flinke opknopbeurt.

Dit is een van de nieuwtjes uit de verkeers- en vervoershoek, waaraan gistermiddag het afscheidsfeest van de RTM-tram bijzonder rijk was. Andere punten die ter sprake kwamen:

- Nu de trambaan beschikbaar is, kan het provinciaal bestuur geen excuus meer hebben voor het verbreden van de Groene Kruisweg (uitspraak van burgemeester Blik van Spijkenisse). Over vijf jaar kan de weg tot 't Voornsche Kanaal verbreed zijn. De verdubbeling van het aantal rijstroken op Spijkenisser grondgebied zal in maart een feit zijn. Bij de Churchilllaan en de Stationsstraat komen verkeerslichten die corresponderen met die te Hoogvliet.
- De Spijkenisserbrug blijft een bottleneck. Wellicht is het mogelijk ter weerszijden de grond van de trambaan te benutten voor de aanleg van stroken, waarop bepaalde voertuigen (onder meer van het openbaar vervoer) naar de kop van de file kunnen rijden.

EN UIT DE RTM-HOEK:

- De meeste oude trammetjes gaan naar de sloper. Een loc en een aantal wagens zijn geschonken aan het Spoorwegmuseum. Leden van de Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en Tramwegwezen ('Lastige mensen', aldus RTM-directeur Van Zuylen) willen onderhandelen over het kopen van wagen voor een eigen lijntje van Hellevoetsluis naar Oudendoorn. Voor het

beste materieel bestaat belangstelling in Angola en Oostenrijk. De kans is groot dat een aantal wagens overgaat naar de Zillerbaan in het laatst genoemde land.

- In de zomermaanden zullen de RTM-bussen op de lijn naar Rockanje door te rijden tot aan het strand. In deze periode zullen de bussen die strandbezoekers terugbrengen naar Rotterdam, de route door de Botlek namen. Pas bij de Rijdsijk komen ze weer op de Groene Kruisweg.
- Samen met de RET heeft de RTM een aanvraag ingediend voor een gezamenlijke busdienst door de Beneluxtunnel. Van een verbinding Hoogvliet, Beneluxtunnel, Schiedam (Station, Koemarkt) stellen deze ondernemingen zich veel voor.
- De RTM heeft met de Rijksverkeersinspectie contact opgenomen voor het alsnog instellen van een bushalte te Biert. Dr. Van Zuylen was over het welslagen van de onderhandelingen niet pessimistisch.
- In alle RTM-bussen komt een mobilfooninstallatie. De maatschappij verwacht daarvan veel voor een goede dienstuitvoering.
- Het opheffen van de tram heeft geen ongunstige gevolgen gehad voor het personeel, aldus de heer Van Zuylen. 'Niemand was gedwongen om ander werk te zoeken en van degradaties is geen sprake.'
- Goede verwachtingen heeft de RTM ook van de dit jaar te starten Trans Delta Express: non-stop diensten tussen Ouddorp en Rotterdam en Zierikzee en Rotterdam.
- De veerdienst Hellevoetsluis–Middelharnis heeft de RTM verleden jaar een groot verlies opgeleverd. Met het provinciaal bestuur worden onderhandelingen gevoerd over het delen van dit verlies. Indien de provincie niet ingaat op ons verzoek, zullen wij nieuwe onderhandelingen beginnen, zei dr. Van Zuylen diplomatiek.

RTM-directeur H.J. van Zijlen maakte deze foto van zijn allerlaatste tramdienst. Spijkenisse, 14 februari 1966 .

Bus 91 'Zeemeermin', gereserveerd voor de genodigden, na aankomst van de laatste tram te Hellevoetsluis, 14 februari 1966 .

Bronnen:

- Bron artikel 'Zonder tranen': Delpher, dagblad 'Het Vrije Volk' van 15 februari 1966, bladzijde 8 . Auteur onbekend. Link naar originele publicatie: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010955961> .
- Bron artikel 'Lokale tunnel': Delpher, dagblad 'Het Vrije Volk' van 15 februari 1966, bladzijde 8 . Auteur onbekend. Link naar originele publicatie: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010955961> .
- Afbeelding 54h.1: Bergeend Spijkenisse - Fotograaf: H.J. van Zijlen Coll. Hans Oerlemans.
- Afbeelding 54h.2: Bus 91 Hellevoetsluis - Fotograaf: Henk Ontrop. Bron: www.archiefedwardbary.nl .